

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΑΣΗΜΩΣ

Ἀφοῦ ἐμοιράσαμε τὰ κονάκια εἰς τοὺς στρατιώτας, ἐγὼ καὶ ὁ σύντροφός μου, διοικητὴς τοῦ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος, ἐκονέψαμεν εἰς τοῦ παρέδρου. Ἡ νοικοκυρά, καλοδέματη γυναῖκα, μὲ τὸ «καλῶς κοπιᾶζετε» ἤλθε κ' ἐρριζεν ἐμπρὸς μας τὸν σοφρᾶ κ' ἐκαθίσασαμε σταυροπόδι χάμω ἐγὼ, ὁ σύντροφός μου καὶ ὁ νοικοκύρης ποῦ μᾶς ἐφιλευεν. «Ὁχι, ἐξέγασα ἦσαν καὶ τὰ σκυλιὰ τοῦ καπετάνου, δύο βρωμόσκυλα τὰ ὁποῖα ἐγλείφοντο ὁλοένα κ' ἐτρέβοντο ἐπάνω μας.

Τὸ τραπέζι ἦτο καλὸν καὶ πλούσιον. Ὁ σύντροφός μου μὲ τὰ ὀρθὰ μουστάκια του, τὸ ἠλιοψημένον καὶ ἄγριον πρόσωπον καὶ τὸν τσουγχερόν βουρδουλά του, ἐφρόντισεν ἀπὸ πρὶν νὰ δειξῆν εἰς τοὺς χωριάτες ὅτι δὲν παίζει μὲ τὸ φαγί. Ἐνα ὀψιμογέννητο κατσίκι ἐκοίτετο βουδισμένον εἰς τὸ ταψί· ἕνα ψωμί ἀπὸ νηὸ σιτάρι ζυμωμένον ἄχνιζε κ' ἐπεντοβόλα εἰς τὸν σοφρᾶ· ἕνα κικυὶ μὲ τυρὶ μαῦρο, ξερὸ, τῆς ἀράδας τυρὶ καὶ ἡ πῆτα ἐκάθηντο εἰς τὸ παραθύρι διὰ πᾶσαν χρεῖαν· καὶ εἰς τὸ πλευρόν τοῦ νοικοκύρη ὁμορφη, ζηλευμένη ἐκαμάρωνε ἡ τσότρα μὲ κρασί τῆς Ραψάνης ξεδιαλεγμένο, ποῦ ἐτράβαγε ἀπὸ δέκα μίλι' ἀλάργα κάθε κρασοπατέρα.

Ἡ νοικοκυρά μᾶς ἔφερε τὸ πισκίρι καὶ τ' ἀπλώσαμε εἰς τὰ γόνατά μας ὅλοι γύρω, καὶ ἄλλοι δέκα ἂν ἦσαν καὶ ἄρχισεν ἡ δουλειά.

Βαρεῖα δουλειὰ τὸ φαγί· τί τὰ θέλετε. Φαντάσου νὰ κάθεται κανεὶς μίαν ὥρα, νὰ κινᾷ ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὰ χέρια του, νὰ κτυπᾷ ἐπάνω κάτω τὰ σαγόνια του, νὰ πασαλεῖσθῃ τὰ μουστάκια καὶ τὰ χεῖλη καὶ νὰ ἔχη μοναχὴ φροντίδα τὴν παληοκοιλία του! Δὲν ἤξερω σεὶς οἱ ἄλλοι· ὁμως δι' ἐμένα τὸ φαγί φαίνεται βαρύτερο κ' ἀπὸ τοῦ λιναριοῦ τὰ πάθη.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς δὲν ἔχουν ὅλοι τὰς αὐτὰς ιδέας δι' αὐτό. Ἀπόδειξι· τρανὴ ἔχω τὸν νοικοκύρη, ὁ ὁποῖος ἐξεκοκκάλιζεν ἀλύπητα τὸ ψητόν, καὶ τὸν σύντροφόν μου καπετάνον, ὁ ὁποῖος ἀρπαζε διὰ μίαν ἀπ' ὅλα κ' ἐνῶ ἔρριχνεν εἰς τὸ στόμα του ἐπέτα ταυτοχρόνως κρέατα καὶ ψω-

μιὰ εἰς τὰ σκυλιὰ, χωρὶς νὰ φροντίζη πῶς ἐλερώνοντο οἱ μάλλινες προκόβες ποῦ ἔστρωναν τὸ πάτωμα. Καπετάνος, σοῦ λέει, κ' ὅ,τι θέλει κάνει!

Ἄξαφνα ἀκούσθησαν ἀλυγτήματα εἰς τὴν αὐλὴν καὶ βαρεῖα πατήματα εἰς τὴν σκάλα καὶ ἀγαλινὰ ἐρωταποκρίσεις. Ὁ νοικοκύρης ἐσηκώθη νὰ ἰδῆ τί τρέχει καὶ μᾶς ἔφερε δύο χωριάτες ποῦ ἤθελαν τὸν καπετάνο. Ἦσαν ἕνας γέροντας ψηλὸς καὶ λιγνὸς κ' ἕνας νέος ὠμορφοκαμωμένος, ὡσὰν τὸν Ἄδων.

— Καλῶς τὰ χαιρῶστε· εἶπαν καὶ οἱ δύο, φέροντες τὸ δεξὶ χεῖρ εἰς τὸ στήθος, καθὼς ἐσυνήθιζαν νὰ κάνουν εἰς τοὺς τούρκους τὸν τεμενᾶ.

— Καλῶς τους· ἀπάντησεν ὁ καπετάνος· καθίστε.

Ἐδειξαν ὡσὰν νὰ ἐντρέποντο, ἐζήτησαν μὲ τὸ βλέμμα γύρω νὰ εὐροῦν τὴν θέσιν ποῦ τοὺς ἔπρεπεν ἐμπρὸς εἰς καπετάνους κ' ἐστρώθησαν σταυροπόδι κατάχαμα.

Ὁ νοικοκύρης τοὺς ἔδωκε τὴν τσότρα, πρῶτα εἰς τὸν γέροντα καὶ δευτέρα εἰς τὸν νέον κ' ἐκεῖνοι ἔπιαν ἀπ' ὀλίγο ἀφοῦ μᾶς ἐχαιρέτισαν μ' ἕνα· — Ὅσον ὑγεία σας, καπετάνοι! νὰ χαιρῶστε τὰ γαλόνια σας κ' ἄλλα νὰ κερδίσετε.

Ἐγὼ ἐφρόντισα ἀμέσως ν' ἀπαντήσω μ' ἕνα ὀλόψυχον· — εὐχαριστῶ. Τὸ ἤθελεν ἡ καρδουλά μου, δὲν τὸ ἀρνοῦμαι. Ὁ σύντροφός μου ὁμως εἰς ἀπάντησιν ἐστριψε περήφανα τὸ μουστάκι του ὡσὰν νὰ ἔλεγε· Δὲν μὲ μέλει ὅ,τι πάη ἄς ἐρθῇ.

Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ ἄξιος καπετάνος. Δὲν ἦτο ζύλιнос ὡσὰν κ' ἐμένα ἀλλ' ἀληθινὸς καπετάνος. Πολλὰς φορές ἔφαγε τὸ μπαρουτι καὶ ἀντίκρουσεν ἄφοβα τοῦ ἐχθροῦ τὸ βόλι. Τὸ γαλόνι τὸ ἐκέρδισε μὲ τὸ χεῖρ του ἐκεῖ εἰς τοῦ Μπέη-Λάκη τὸ σύνορον κατὰ τὰ 86, ὅταν λοχίας αὐτὸς ἔβαλε μόνος του κατὰστηθα τοῦ ἐχθροῦ τὸν λόγον του, ἐνῶ οἱ καπεταναρεοὶ ἔτρεχαν πίσ' ἀπὸ τὰ ξερολίθια καὶ τὰ θυμάρια τοῦ Τυρνάβου. Ἄς εἶνε....

— Τ' εἶνε, ρὲ παιδιὰ· πῶς ἦταν κ' ἤρθατε·

ἐρώτησ' ἔπειτ' ἀπ' ὀλίγο ὁ σύντροφός μου τοὺς χωριάτες, ἐνῶ ἔπαυζε μὲ τὰ κεφάλια τῶν σκυλιῶν του.

— Μὲ τὸ συμπάθειο, καπτάνε· ἔχουμε κάτι νὰ σοῦ μιλήσωμε· εἶπεν ὁ γερνότερος ξανακάμων τὸν τεμενῶ.

Ἐπειτα ἐξηκολούθησε ξεροκαταπίνων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν.

— Ἡ Γιῶργης, τὸ παιδί ἀπὸ 'δῶ, καπτάνοι μ' ἔχει νὰ πάρῃ τὴν θυγατέρα μου, τὸ Ἀσημῶ γναίκα. Αὐριο ποῦ ξημερώνει Κυριακὴ λέμε νὰ κάνουμε τὰ στέφανα. Ἦρθαμε, νὰ σὰς παρακαλέσουμε, νὰ μᾶς κάνετε χατῆρι νὰ ῥθῆτε ἔς τὴν χαρὰ μας.

— Εὐκόλο πρᾶγμα· εἶπα ἐγὼ ἀμέσως· νὰ ζήσης Γιῶργο· θὰ ῥθούμε δίχως ἄλλο.

Ὁ Γιῶργης ἐκοκκίνησεν, ἐχαμῆλωσε τὴν κεφαλὴν στενοχωρημένος καὶ δὲν ἀπάντησε.

— Δὲν εἶν' αὐτὸ μονάχα, καπτάνε· ἔχουμε καὶ ἄλλα νὰ μιλήσωμε.

— Πέστ' ἐλεύθερα· εἶπεν ὁ σύντροφός μου, δίδων θάρρος εἰς τὸν γέροντα, ὁ ὁποῖος ἐφαίνεται ὡς νὰ εἶχε κάτι εἰς τὸν λάρυγγα καὶ ἐκόμπιαζε.

— Ἐγὼ, καπτάνε μου, καθὼς τὸ ζάρομε ἔς τὸν τόπο μας, εἶχα συβασμένη ἀπὸ μικρὴ τὸ Ἀσημῶ μ' μὲ τὸν Τασσό, τοῦ Μῆτρου Πάλλα τὸν υἱό. Ἡμαστέ φίλοι παλαιοὶ μὲ τὸ Μῆτρο· οἱ φαιμίλιες μας ντὰμ παπαντὰμ ἐσυγγενολογόνταν καὶ ἐμεῖς ἀπὸ παιδιὰ ἡμαστέ φιλι κλειδί μαζῆ. Σὰν ἔκλεισε τὰ δύο χρόνια τὸ Ἀσημῶ μ' ἦρθεν ὁ Μῆτρος νὰ τὴν συβᾶσῃ γιὰ τὸν Τασσό του. Τὸ θυμᾶμαι σὰν καὶ νὰ εἶνε τώρα. Μόλις ἀπόλυσε ἡ ἐκκλησιὰ—Κυριακὴ ἦταν—μιά καὶ δύο ἔς τὸ σπιτικό μου. Ἐπῆρε τὸ Ἀσημῶ ἔς τὰ γόνατά του, τὲ ἔβαλε ἔς τὸ χέρι ἕνα μετζῆπι καὶ λίγα λεμπεμπλιά, τὴν φίλησε καὶ τὲ εἶπε : Σὲ συβάζω μὲ τὸν υἱό μου τὸν Τασσό. Ἐκεῖνο τὸ συχαμένο ἔβαλε κάτι γέλοια !...

— Τὸ χαμῶθελε, φαίνεται· τὸν ἐκοψα ἐγὼ γελᾶσας.

— Μπά, δὲν καταλάθενε τὸ ζλάπι· εἶπεν ὁ γέροντας. Μὰ θὰ πῆς ποιὸς τὸ ξέρει καὶ ὄλα ; γναίκα ἦταν ἄντρα τῆς ἔδιναν· ποιὸς λέει πὼς δὲν τ' ἀρέσει τὸ μέλι ; ὡς τόσο ἦταν ἀρραθωνιασμένη τὸ Ἀσημῶ μ' τὸν Τασσό. Ὅσο ἐμεγάλωσαν τόσο ἐγνωρίζονταν καλλίτερα. Οἱ φαιμίλιες μας πάντα μαζῆ· τὸ συγγενολόγι τοῦ Μῆτρου ἐκραζε νύφη τὸ Ἀσημῶ μ' καὶ τὸ δικό μου συγγενολόγι ἐκραζε γαμπρὸ τὸν Τασσό. Ὅλο τὸ χωριὸ τὸ ἤξερε. Δὲν εἶμαστέ δὰ καὶ πολλοὶ καὶ ὁ ἕνας κρύβεται πίσ' ἀπὸ τὸν ἄλλον...

— Ὡς ἐδῶ καλὰ πᾶμε· ἐκοψεν ὁ σύντροφός μου τὸν γέροντα, ξαπλωμένος φαρδὺς πλατύς εἰς μίαν προκίθαν.

— Χμ !... ἔκαμεν ὁ νοικοκύρης, ὁ ὁποῖος ἐγνωρίζε βέβαια τὰ γινόμενα, κουνῶν τὴν κεφαλὴν.

— Καλὰ· μὰ τώρα νὰ ποῦ βάλθηκε τοῦτος ὁ σατανᾶς καὶ ἐξεμῶλισε τὴν θυγατέρα μου· εἶπεν ὁ γέροντας μ' ἔξαψι δεῖξας τὸν Γιῶργον. Δὲ σοῦ λέω, ἐπρόσθεσεν ἀμέσως μαλακώτερα, τὸ φταιξιμο τῷχει· ἡ Τασσὸς πῶγεινε ἕνας κουτοβόμπιρας· μπορεῖ ἐκεῖνος νὰ κυβερνήσῃ ἕνα θεοκόριτσο σὰν τὸ Ἀσημῶ μ' ; Εἶδε, ποῦ λές, ἡ κόρη τοῦτο τὸ ἐλάτι ποῦ νὰ σκύψῃ νὰ ἰδῆ πιά τὸ γαϊδουράγκαθο. Ἡ ὄξια μὲ τὸ γαϊδουράγκαθο μαθές, πάει ;

— Βέβαια, ὄχι· ἀποκοίθηκα ἐγὼ· ἡ ὄξια θέλει τὸ ἐλάτι· κάνουν ἀντιροίμμια ἀντρειωμένα.

Ὁ Γιῶργος ἐγύρισε τὰ μεγάλα μάτια του ἐπάνω μου νὰ μ' εὐχαριστήσῃ.

— Ἄ, ντέ ! τὸ ἴδιο λέω καὶ ἐγὼ· εἶπεν ὁ γέροντας μὲ χαρὰν, ἀπὸ τώρα ὄνειρευόμενος ἀνδρειωμένα ἐγγόνια. Μὰ ἡ Τασσὸς δὲν ἤξερε νὰ πῆ τὸ ἴδιο. Ἴτικαμεν ἀρχὴ ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τῆς παρακάλιες. Μὰ σὰν εἶδε τὴν κόρη πὼς ἦταν ἐτοιμὴ νὰ τὸν καταχερίσῃ μὲ τὸν κόπανο ἐλύσσαζε. Ἐλύσσαζε μαζῆ καὶ τὸ συγγενολόγι του καὶ φοβερίζουσαν νὰ κάψουν καὶ νὰ σκοτώσουν.

— Καὶ σὺ τί λές ; ἐρώτησα τὸν γέροντα.

— Ἐγὼ τί νὰ εἰπῶ ; εἶπε σηκώσας τοὺς ὤμους· δίκηο ἔχει καὶ ἡ κόρη δίκηο καὶ τὸ παιδί. Τὸ φταιξιμο τῷχομ' ἐμεῖς οἱ γονοὶ ποῦ πᾶμε καὶ σκλαβόνομε τὴν ζωὴ τῶν παιδιῶν μας.

— Ἄμ' σὰν τὸ ξέριτε γιατί δὲν τὸ κόβετε· εἶπεν ὁ σύντροφός μου.

— Δὲν τὸ ξέραμε, καπτάνε, ἐπετάχθη ὁ νοικοκύρης· ἔτσι τὸ βρήκαμε μιὰς ἀρχῆς· ἔτσι παντρεύτηκα καὶ ἐγὼ καὶ οἱ γονοὶ μας καὶ οἱ γονοὶ τῶν γονιῶν μας. Πρῶτο σήμερα γένεται ν' ἀρνηθοῦν τὴ σύβασι.

— Ἐτσι τὸ εἶχατε μὰ τώρα τὸ χαλᾶμ' ἐμεῖς· εἶπεν ἀνοιξας διὰ πρῶτην φορὰν τὸ στόμα ὁ Γιῶργος, ζωηρὸς ὡς προσωποποίησις τῆς νεολαίας, ἡ ὁποία κατακρίνει ἕνα ἕνα τὰ πατροπαράδοτα.

— Καὶ τώρα τί θέλτε νὰ γένη ; εἶπεν ὁ σύντροφός μου.

— Σὰν ὁ θεὸς σὰς ἔστειλε, καπτάνοι μ' εἶπεν ὁ γέροντας μὲ παρακλητικὴν ὄψιν, νὰ μᾶς κάμετε τὸ χατῆρι νάρθῃτ' ἐλόγου σὰς καὶ τὰ παιδιὰ ποῦ θὰ πᾶμε τὴ νύφη στοῦ σπιτί τοῦ γαμπροῦ. Ἐκεῖνοι λὲν πὼς θάρθουν νὰ τὴν ἀρπάξουν μὲς' ἀπὸ τοὺς καλεσμένους· λὲν νὰ σκοτώσουν τὸ γαμπρὸ· ξέρω τί κακὸ μὲ βρίζει ; Λυσσασμένος σκύλος ὅποιον φτάσῃ δαγκώνει, λέει ὁ λόγος. Σῶσε μας, καπτάνε καὶ ἐγὼ καὶ ἡ Γιῶργης νὰ γενοῦμε σκλάβοι σου.

— Καλὰ· ἀντεστεε τώρα ἔς τὸ καλὸ· αὐριο θὰ τὸ εἰποῦμε πάλι· εἶπε μ' ἐπιφύλαξιν ὁ σύντροφός μου.

Ἐσηκώθησαν καὶ οἱ δύο μ' εὐχὰς καὶ εὐλογίας διὰ τὴν κεφαλὴν μας· ἐκαληνύκτισαν πάλι καὶ ἔφυγαν πάντοτε ἀνήσυχοι.

Τὸ στρατηγεῖον τοῦ καπετάνου ἦτο εἰς ἕν ἄπλωμα τοῦ χωριοῦ. Ὁ Κίσαβος ἐκεῖ σχηματίζει μικρὸν ἐξώστην ὃ ὁποῖος προβάλλει εἰς τὴν λαγκαδιά κατὰμπροστα τοῦ ἀνοίγματος τῶν βουνῶν. Πίσω ἔργεται τὸ χωριὸ μὲ τοὺς τρεῖς μαχαλάδες του, τῶν ὁποίων τὰ πλακοςκέπαστα σπίτια θαρρεῖς πῶς ροβολᾶν νὰ κρημνισθοῦν εἰς τὴν λαγκαδιά κ' ἐπάνω ἢ κορφή τοῦ ὄρους, γυμνῆ καὶ κατὰξερῆ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ δασωμένα πλευρὰ τοῦ βουνοῦ κ' ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα βλέπεις τὴν κοιλάδα τοῦ Κισσιρλή, μὲ τὰ δάση καὶ τὰ χωριά της καὶ ἀκόμη πέρα τῆς Λάρισας τὴν πεδιάδα.

Μέσα εἰς τὸ ἄπλωμα εἶν' ἕνας θεόρατος πλάτανος παμπάλαιος. Τριγύρω εἰς τὴν ρίζα του ἔχουν κτισμένα πεζούλια, ὅπου τὰς ἑορτὰς εἴτε τὰ βράδια τοῦ καλοκαιριοῦ, συνάχονται οἱ χωριάτες καὶ λέγουν τὰ δικὰ των, ἐνῶ ὁ πλάτανος ρίχνει τὰ πυκνοντυμένα κλαδιά του ἐπάνω τους καὶ τοὺς φυλάγει ἀπὸ τὸ κάμμα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νύκτας τὴν δροσιά.

Ἐκεῖ ἐπήγαμε καὶ μεις τὴν ἄλλην ἡμέραν ὅταν κατέβημεν ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἦσαν συναγμένοι ἐκεῖ οἱ δύο λοχία καὶ οἱ στρατιῶται καὶ ὁ δασοφυλάκας, ὃ ὁποῖος δῆθεν τὴν ὥραν κατέβη ἀπὸ τὸ δάσος, διὰ νὰ λάβῃ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀνωτέρου του, ἐνῶ καθαυτὸ λημέρι εἶχε τὸ κερνεδάκι ὅπου ἐγαρτόπαιζε μὲ τοὺς χωριάτες. Ἐκεῖνη τὴν ὥραν ἤρχοντο καὶ οἱ χωριάτες, ἄλλοι ἀπὸ τῆς δουλειῆς καὶ ἄλλοι καλοφορεμένοι ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά, τῆς ὁποίας τὸ σήμαντρον ἀκόμη ἐγλυκολάλει εἰς τὴν λαγκαδιά τὴν ἀπόλυσι.

Πρῶτη δουλειὰ ποῦ ἔβαλεν ὁ καπετάνος εἰς ἐνέργειαν ἦτο νὰ μάθῃ τί καὶ ποιὸς ἦτο αὐτὸς ὁ Τασσὸς Πάλλας καὶ τὸ συγγενολόγι του. Ὅχι ἄλλαδὴ ἂν ἦτο μεγαλόσωμος καὶ παλληκαρᾶς ἢ ἂν τὸ συγγενολόγι του ἦτο δυνατὸ εἰς τὸ χωριό. Ἐνας καπετάνος ὡσὰν τὸν σύντροφόν μου καὶ μὲ δεκαπέντε παιδιὰ ἕνα κ' ἕνα μαζὶ του, δὲν φροντίζει δι' αὐτὰ. Ἀλλὰ τίνος κόμματος ἦτο φίλος καὶ ἀναλόγως τοῦ κόμματος νὰ τὸν μεταχειρισθῇ.

Διότι, νὰ τὰ εἰποῦμεν μεταξὺ μας, ἕνας ἀποσπασματάρχης δὲν πηγαίνει εἰς τὰ χαμένα νὰ τσακίσῃ τὰ κέρατά του εἰς τὰ κασάβραχα οὔτε τὸ Ἀρχηγεῖον στέλνει τὸν τυχόντα. Πάντα θὰ πηγαίνει ἐκεῖνος ποῦ θὰ φροντίσῃ βέβαια διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀλλὰ θὰ δουλέψῃ καὶ τὸν δυνατὸν τῆς ἡμέρας. Καὶ ὁ σύντροφός μου ἦτο νὰ λαμπρὸς ἀξιώματικός καὶ τὸ γαλόνι τὸ ἐχρῶσται εἰς τὴν παλληκαριά του, εἶχεν ὅμως καὶ κοινωνικὰς ὑποχρεώσεις ὁ ἄνθρωπος, σὰν καθεὶς ἄνθρωπος. Ἄν δὲν εἶχε τὸν κομματάρχην του ποιὸς θὰ διώριζε λόγου χάρι τὸν ἀδελφόν του εἰς τὴν μίαν θέσιν ἢ τὸν ἐξάδελφόν του εἰς τὴν ἄλλην, ποιὸς θὰ ἐφρόντιζε ν' ἀθωωθῇ ἀπὸ τὸ κακούργημα ὃ γαμβρὸς του ἢ νὰ πάρῃ ἄδειαν νοσηλείας κατ' οἶκον ὃ

τάδε κατὰδικος συγγενῆς του καὶ ποιὸς θὰ ἔστειλε αὐτὸν τὸν ἴδιον, ποῦ δὲν ὑπόφερε τὸ κάμμα τῆς Λάρισας ἀποσπασματάρχην, νὰ κυλιέται εἰς τῆς μάλλινες προκόβες, νὰ ξεκοκκαλίξῃ ὄψιμογέννητα κατσίκια καὶ νὰ δροσιέται τὴν ὥραν κατ' ἀπὸ τὸν πλάτανον, ἐνῶ οἱ χωριάτες τοῦ παραστέκουν ὡσὰν τοῦ Ἀβδοῦλ Κερίμ πασᾶ; Μὴν τὰ θέλομε ὅλα δικὰ μας. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε πάντα ἄνθρωπος· σ' ἐδούλεψα νὰ μὲ δουλέψῃς· θὰ μὲ δουλέψῃς νὰ σὲ δουλέψω.

Καὶ ὁ σύντροφός μου ἤθελε νὰ δουλέψῃ τὸν φίλον του. Ἐκάλεισεν ἀμέσως τὸν πάρεδρον καὶ τὸν ἐρώτησε τί καὶ ποιὸς εἶνε ὁ Τασσὸς Πάλλας καὶ τὸ συγγενολόγι του.

— Τοῦ Τσομάκη ὄλοι μονόβολο τοῦ Τσομάκη! ἄτιμη φάρα, κακὴ γενεὰ! ὄλοι τοῦ Τσομάκη εἶνε!

Ὁ καπετάνος ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Τσομάκης ἦτο ἀντίπαλος τοῦ Τσοτρά, τὸν ὁποῖον αὐτὸς εἶχε χρεὸς νὰ συντρέξῃ. Πρὶν φύγῃ ἀπὸ τὴν Λάρισαν ἐπῆγε πρῶτα νὰ λάβῃ τὰς ὁδηγίας ἀπὸ τὸν Ἀρχηγόν τοῦ στρατοῦ κ' ἔπειτα ἐπράβηξε γραμμὴν εἰς τὸν ἀρχηγόν τῆς πολιτικῆς. Ἀπ' αὐτὸν ἔμαθε ποιοὶ ἦσαν οἱ φίλοι, ποιοὶ ἦσαν οἱ ἐχθροί· ποῖον θ' ἀρίνη ἐλεύθερον καὶ ποῖον θὰ κατατρέχῃ· ποῖα ἐντάλματα χάριν τῆς τάξεως θὰ ἐνεργηθοῦν καὶ ποῖα θὰ μείνουν ἀνενεργητὰ χάριν τοῦ κόμματος. Ἄρα εἰς τὴν ἄτιμη αὐτὴν φάρα τοῦ Πάλλα ὄλα ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθοῦν!

Ἄνοιξεν ἀμέσως τὴν τσάντα ὅπου εἶχε τὰ ἐντάλματα, εἶδεν ἕνα πρὸς ἕνα ἀλλὰ κανένα δὲν ἦτο διὰ τὸν Τασσὸ καὶ τοὺς συγγενεῖς του. Κρίμα, μεγάλο κρίμα!

— Δὲν ἔκαμε τίποτα ἔτσι, ποῦ νὰ πίνῃ νερό, νὰ τοὺς στείλωμε μέσα, ἐρώτησε τὸν πάρεδρον.

— Δὲν ἔκαμε· εἶπε μὲ μεγάλη λύπη ὁ πάρεδρος· μὰ εἶνε ἀλογοσοῦρτης.

— Ἐκλεψε τὴν ὥραν κοντὰ κανὲν ἄλογο; μποροῦμε νὰ τὸν πιάσουμε;

— Τὴν ὥραν ἔκλεψε· μὰ πάντα κλέβει.

Ὁ καπετάνος ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν. Ἄν εἶν' ἔτσι καὶ ἤθελε νὰ συλλάβῃ ὄλους ὅσοι ἐκλεψάν ἄλογα ἔπρεπε νὰ συλλάβῃ ὄλο τὸ χωριό. Διότι ὄλοι εἶνε ἀλογοσοῦρτες. Τίποτε ἄλλο δὲν εἶνε;

Ἐσυλλογίζοντο καὶ οἱ δύο μὲ σκυμμένη τὴν κεφαλὴν ἐκεῖ, παράμερα, εἰς τὴν ἄκρην τοῦ πεζουλοῦ. Παρέκει οἱ στρατιῶται, λεροὶ καὶ ξεκούμπωτοι, ἐκουτσόπιναν τὸ οὔζο των εἴτ' ἐπαίζαν μὲ τὰ λερὰ χαρτιά παλαιομένης τράπουλας τὴν κοντσίνα. Οἱ χωριάτες ἀπὸ μακρῶν εἰς ὀμάδας ἀπὸ πέντε δέκα ἔβλεπαν μὲ περιέργεια κ' ἐκίνουν τὴν κεφαλὴν μὲ ἀπορίαν, τί τάχα νὰ λέγουν τόσῃ ὥρᾳ οἱ δύο τους καὶ μὲ σεβασμὸν καὶ ζήλια διὰ τὸν πάρεδρον, ὃ ὁποῖος εἶχε τόσον τὰ πιστὰ τοῦ καπετάνου.

Ἄξαφνα κάτω ἀπ' τὸ μονοπάτι ἀκούσθησαν

φωναί ὡσάν νά ἐμάλλοναν ἄνδρες μαζή καί γυναῖκες κ' ἐπειτ' ἀπ' ὀλίγον κατέβηκαν δυό χωριάτες κόκκινοι, ἰδρωμένοι, βιαστικά ἀνασαίνοντες καί πίσω τους ἤρχετο τρίτος, ἥσυχος καί ἀσυγκίνητος.

— Τ' εἶνε, μωρέ! τοὺς ἐφώναζεν ὁ καπετάνος μὲ φροβερὸν τρόπον.

— Τί νά σοῦ πῶ καπτάνε μ' καί κύρ καπτάνε μ' νά, ἡ Πάλλας ἡ Τασός πῆγε κ' ἔκοψε πάγο ἀπ' τὸ μαγαζὶ μου καί θά πάῃ νά τὸν πουλήσῃ ἐστὴ Λάρσα.

— Ἐκοψε πέντ' ἕξῃ καντάρια πάγο· ἄλλον ἔτριψε ἄλλον ἐπάτησε· μᾶς ἔχασε φτωχοὺς ἀνθρώπους ἡ Τασός! ἀκολούθησεν ἄλλος ἐνῶ ὁ πρῶτος μὲ τὰ χέρια ἐστὴ μέση ἐξεκουράζετο.

— Για, κάτου εἶνε τὰ φορτώματα, καπτάνε· ἔλα νά τὰ ἰδῆς· ἐφώναζαν κ' αἱ γυναῖκες φανερωθεῖσαι μακρὰ.

— Για σιγά, για σιγά· εἶπεν ὁ καπετάνος μὲ τρόπον μαλακόν. Δὲν ἔχει ὁ Τασός μαγαζὶ:

— Ἐχει, πῶς δὲν ἔχει; ἀποκρίθηκεν ὁ πρῶτος· κ' ἐγὼ ἔχω κ' ἡ Τασός ἔχει κ' ἡ Γιώργης κ' ἡ Διαμαντῆς κ' ὅλοι.

— Τότε ποῦ τὸν ἴδατε πῶς ἔκοψεν ἀπ' τὸ δικό σας κ' ὄχι ἀπ' τὸ δικό του μαγαζὶ;

— Τὸν ἴδανε· ἔχουμ' ἀνθρώπους ποῦ τὸν ἴδαν· ἀμ' πῶς:

— Ποιοὶ εἶνε, φέρτε τους.

— Νά ἡ Στέργιος· ρε Στέργιο!

Κ' ἐνῶ ἦτο ἐμπρὸς του ὁ χωριάτης δὲν τὸν ἔβλεπε παρὰ τὸν ἐξῆτει ξέμακρ'· τόσο τὸν ἐτύφλωνεν ὁ θυμὸς!

— Πές μου τὸν εἶδες ἐσὺ τὸν Τασὸ νά κόβῃ πάγο ἀπ' τὸ μαγαζὶ τοῦ Γκόλφῃ; ἐρώτησεν ὁ καπετάνος τὸν Στέργιο.

— Τὸν εἶδα, καπτάνε μ'. Ἐκοβα ξύλα καί τὸν εἶδα ποῦ διάηκε κ' ἐπῆγε ἴσα ἐς τὸ μαγαζὶ τοῦ Γκόλφῃ.

— Μονάχος ἦταν;

— Ὅχι, ἦταν κ' ἡ Τασούλας.

Δὲν ἐχρειάζοντο περισσότερα εἰς τὸν ψυχολόγον ἀνακριτὴν.

— Ρέ, παιδιά· σύρτε νά φέρτε τὸν Τασὸ καί τοὺς δικούς του· νά βθοῦν ὅλοι ἐδῶ ἀμέσως! διέταζεν ὁ καπετάνος τοὺς στρατιώτας.

Ἐπειτ' ἀπὸ πέντε λεπτὰ ἤλθαν πάλιν οἱ στρατιῶται μ' ὅλο τὸ συγγενολόγι τοῦ Πάλλα. Ἦσαν καί γέροντες καί νέοι καί μεσόκοποι, ὅλοι στιβαροὶ καί γεροὶ ἄνδρες, ὅπως εἶναι οἱ κάτοικοι τῶν χωριῶν τοῦ Κισσάβου. Ὁ Τασός καί ὁ Τασούλας ἔλεγαν ὅτι τὸν πάγον ἔκοψαν ἀπὸ τὸ δικόν των μαγαζὶ καί ὄχι ἀπὸ τοῦ Γκόλφῃ· τὸ ἄλλο συγγενολόγι ὑπεστήριζεν αὐτούς· ὁ Γκόλφῃς ὁμως καί ὁ σύντροφός του καί ὁ Στέργιος ἔλεγαν τὸ ἐναντίον καί οἱ ἄλλοι χωριάτες ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ, καθὼς κ' αἱ γυναῖκες ἐπαίρναν ἀπὸ μακρὰ τὸ μέ-

ρος των. Ἐτσι ἀπὸ λόγον εἰς λόγον ἕνας μὲ τὸν ἄλλον ἄρχισε νά γίνεταί δυνατὸ βρουσολοῦσι καί θ' ἀνοιγε μεγάλος καυγᾶς ὥστε ἦλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην ὁ καπετάνος ν' ἀνοιξῇ τὸν βούρδουλά καί νά φέρῃ μιὰν γύρα, ἡ ὁποία ὅλους τοὺς ἐσκόρπισε σὰν ἐλάφια καί τοὺς ἀποβοῦθανε.

Διὰ νά λυθῇ ὁμως τὸ ζήτημα τοὺς ἐκάλεσε κοντὰ του πάλιν ὁ σύντροφός μου κ' ἔβγαλε τρεῖς, οἱ ὁποῖοι θά ἐπήγαιναν νά ἰδοῦν καί τῶν δυό τὰ μαγαζιά καί νά μάθουν ἀπὸ ποιὸν εἶχε κοπῆ πάγος τὴν ἡμέραν ἐκείνην καί νά ἐκτιμῆσουν τὴν ζημιὰ. Πρῶτος ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἦτο ὁ πάρεδρος.

— Ποῦ εἶσαι, λοχία· διέταξε τὸν ἕνα ὑπαπιστήν του ὁ καπετάνος· τὸν Πάλλα καί τοὺς ἄλλους νά τοὺς κλείσης τ' ἀχούρι τοῦ πάρεδρου, ὡς νά καθαρίσουμε τὴ δουλειά.

★

Τὸ σπίτι τῆς νύφης ἦτον εἰς τὸν Μισακὸ μαχαλά, εἰς τὸν μεσανὸν δηλαδὴ τῶν τριῶν μαχαλάδων εἰς ὅσους μοιράζεται ἡ Σπηλιά. Ὅλοι αἱ ἐτοιμασίαι τοῦ γάμου ἔγιναν τὴν περασμένην ἑβδομάδα μυστικά διὰ τὸν φόβον τῶν Παλλαίων. Ἀρ' οἴτου ὁμως ἐπάτησε τὸ στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα εἰς τὰ χωριά ἄρχισαν νά ζωηρεύονται· καί ὅταν ἔμαθον ὅτι ὁ Τασός καί οἱ συγγενεῖς του κλείσθησαν εἰς τ' ἀχούρι τοῦ πάρεδρου, ἀναψεν ἀκράτητο το γλέντι.

Τ' ἀπομεσήμερο ἐκινήσαμε καί μεις μὲ τὸν γαμβρόν καί τοὺς ἄλλους καλεσμένους νά πάρωμε τὴν νύφην. Ὁ σύντροφός μου ἄφισε κάθε ἐπιφύλαξιν. Ὁ πατέρας τῆς νύφης ἦτο φίλος τοῦ Τόστρα καθὼς καί ὁ γαμβρός καί ἐκεῖνοι ποῦ κατηγόρουν τώρα τὸν Πάλλα ὡς κλέπτην τοῦ πάγου των. Ἦτο λοιπὸν μεγάλο συγγενολόγι· τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νά περιποιηθῇ. Νά περιποιηθῇ καί νά κεντήσῃ τῶν ἄλλων τὴν ζήλια. Ὡστε ἐπροσφέρθη μόνος του νά γίνῃ κουμπάρος, νά στεφάνωσῃ δηλαδὴ αὐτὸς τὸν Γιώργον.

Ὁ πατέρας τοῦ γαμβροῦ διὰ νά τιμῆσῃ τοιοῦτον κουμπάρον καί μᾶς τοὺς ἄλλους καλεσμένους ἐπῆρε κ' ἕνα μὲ τὸ κλαρίνο του, ὁ ὁποῖος θεὸς ἤξερει πῶς εὐρέθη ἐκεῖ κ' ἐσήκωνε μ' αὐτὸ τὸν κόσμον εἰς τὸ ποδᾶρι.

Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σπίτι τῆς νύφης ἔπρεπε μιὰ πιστολιὰ εἰς χαιρέτισμα τοῦ συμπεθεριοῦ. Ἐπειτα ἀνέβησαν ὅσοι ἐχώρησαν ἐπάνω, ἔγινε τὸ μυστήριον κ' ἔπειτα ἀπ' τὴν ἄλλη βάρχη κ' ἀπ' τὸν ἄλλο μαχαλά ἐγυρίσαμε πάλιν εἰς τὸ σπίτι.

Ἐξέλασα νά εἰπῶ ὅτι εἰς ὅλον τὸν δρόμον οἱ στρατιῶται παρέσταναν μὲ τὰ ὄπλα τους κ' ἐρηγίαν κ' ἀπὸ μιὰ μπαταριά. Ὁ πατέρας τῆς νύφης κ' ὁ πατέρας τοῦ γαμβροῦ ἐπήγαιναν νά φρονιάσουν ἀπὸ τὴν χαρὰ τους. Ἄς ἔλθουν τώρα οἱ Παλλαῖοι ν' ἀκούσουν. Καπετάνος στεφάνω-

νει, στρατιῶται πυροβολοῦν. Ποῦ ἀκούσθη ἄλλη μιὰ φορά τέτοιο πρᾶμμα εἰς τὸ χωριό!...

Ἡ νύφη ἦτον ὁμορφή ἀλήθεια κι' ἀλήθεια. Μὰ ὁμορφιά ἀγροτική, βουνίσια ὁμορφιά ἀπ' ἐκείνες ποῦ σοῦ δίνουν βάσι διὰ μακρυνὴ ζωὴ, ἀνδρειωμένα παιδιὰ καὶ βαθεῖα γεράματα. Καὶ καθὼς εἶχεν ἔτσι στραβὰ τὸ κεντητὸ γκαμπράνι τῆς ἔς τὸ κεφάλι καὶ τὸ στῆθος τὸ μεστωμένο καὶ τοὺς ὤμους τοὺς πλατεῖς καὶ τὸ σῶμα ὅλο τὸ στιβαρὸ μὲ τ' ἀσημάσματα καὶ τὴν κεντητὴ φορεσιὰ καὶ τὴν κόκκινη φουστανοποδιὰ κι' ἐπήγαينه λεβέντικα ἔς τὸ πλευρὸ τοῦ πατέρα τῆς ἔλεγες πῶς ἀληθινὰ ἦταν καμμι' ἀνθισμένη ὄξιὰ κι' ὄχι γυναῖκα.

Μὰ νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθεια καὶ ὁ Γιώργος δὲν ἦταν χειρότερός τῆς. Ἐνας λεβέντης ὡς ἐκεῖ ἐπάνω μὲ τὸ μαυρομάντηλο ἔς τὸ κεφάλι, μὲ τὴν κεντητὴ γκιούρντα ὡς τὸ γόνα κι' ἀπάνου τὸ κόκκινο ζωνάρι μὲ τὰ μεγάλα γλυκά του μάτια ἦτο νὰ τὸν χαίρεται κανεὶς. Ἀληθινὰ μόνον ὁ Γιώργος ἤμπορεῖ νὰ κυβερνήσῃ ἓνα θεοκόριτσο σὰν τὴν Ἀσθήω!...

Ἐπειτ' ἀπ' ὀλίγην ὥρα ἐνύχτωσε. Μέσα εἰς τὸν χαμηλὸν ὄντᾶ ἀπᾶν' ἀπ' τῆς προκόβεις ἔστρωσαν τὸ μεσάλι κι' ἐκάθησαν γύρω οἱ καλεσμένοι ἐνῶ ὁ μουσικός ἔπαιζε μὲ τὸ κλαρίνο του διὰ χατῆρι δικό μας βέβαια τὸ : Λυγερὸν καὶ κομπτερόν σπαθί μου. Τὴν ἐπάνω θέσι εἶχεν ὁ κουμπάρος· δεξιὰ του ἐκάθητο ὁ γαμβρός καὶ ἀριστερὰ του ἐγὼ, ὡς παρακουμπάρος. Ἐπειτα ἤρχοντο γύρω οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἄλλοι καλεσμένοι.

Οὔτε ἡ νύφη ἦτον ἐκεῖ οὔτε ἄλλη καμμιὰ γυναῖκα. Ἡ νύφη δὲν τρώγει· ποῦ δὲν τρώγει ἐκεῖνο τὸ βράδυ διὰ νὰ μὴ φάγῃ τὴν πεθερὰ τῆς· αἱ ἄλλαι γυναῖκες δὲν κάθονται ποτέ εἰς τὸ ἴδιο τραπέζι μὲ ἄνδρες. Ὅστε οἱ βλάμιδες τοῦ γαμβροῦ εἶχον ὅλην τὴν κυβερνία τῆς τάβλας. Ἐκοβαν τὸ ψητὸ καὶ τὸ ἔρριχναν ἐμπρὸς εἰς τὸν καθένα ἐγέμιζαν καὶ τὰ ποτήρια κρασί κι' ἔπειτα ἔφερναν γύρω τὴν τσότρα. Ὅταν ἔφθαναν εἰς τὴν ἄλλην ἄκρη καὶ δὲν εἶχαν τόπο νὰ περάσουν ἐγύριζαν ζυπόλητοι ἐπάνω εἰς τὸ μεσάλι....

Ἄξαφν' ἀκούσθηκε μιὰ φωνὴ κάτω :

— Ζήτου ἡ Τσότρας!..

— Τ' εἶν' ἐκεῖνο ; ρωτᾶω τὸν σύντροφόν μου, παραξενευθεῖς.

Ὁ καπετάνος δὲν μ' ἔδωκε ἀπόκρισι. Τὸν εἶδα μόνον νὰ χαμογελάσῃ, νὰ στρίψῃ τὸ μουστάκι του καὶ νὰ κινήσῃ μὲ τὸ γόνα τὸν γαμβρόν. Ἐστρίψα γύρω μου κι' εἶδα ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς λογίους ἔλειπεν.

— Ζήτου ἡ Τσότρας!... ἀκούω πάλι..

Ἦμιον ἔτοιμος νὰ δευτερώσω τὴν ἐρώτησίν μου ὅταν ἀκουσα ν' ἀνεβαίνουν τὴν σκάλα καὶ

νὰ φανερωθοῦν εἰς τὸν ὄντᾶ ὁ λογίας καὶ ὅλοι οἱ Παλλάιοι κατόπιν του. Ὅλοι, οὔτε ὁ Τασὼς δὲν ἔλειπε.

— Ζήτου ἡ Τσότρας· ἐφώναζαν ἄλλη μιὰ κι' ἐστρώθησαν χάμω.

— Ἐτσι, ρε παιδιὰ· εἶπεν ὁ καπετάνος· τόρα σὰς χαίρομαι· νὰ ἦστε μονιασμένοι ὄχι χωριστά· ἓνα εἶν' τὸ χωριὸ ἓνα νᾶχετε καὶ τὸ κόμμα. Ὅ τὴν υἰειά σας!

Αὐτὰ καὶ δυὸ λόγια ποῦ μοῦ σφύριζεν ὁ λογίας εἰς τ' αὐτὶ μ' ἐφώτισαν.

Οἱ ἐκτιμητὰι ποῦ ἐπήγαν διὰ τὸν πάγον φυσικὰ εἶπαν ὅτι οἱ Παλλάιοι ἐζημιώσαν φοβερὰ τὸν Γκόλφν καὶ τὸν σύντροφόν του. Ἀμέσως ὁ καπετάνος ἔτοιμάσθη νὰ τοὺς στείλῃ ὅλους μέσα, ὀπισθάγκωνα δεμένους. Πιθανὸν ἡ τιμωρία ποῦ θὰ εἶχαν δι' αὐτὴν τὴν ζημιὰν νὰ μὴν ἦτο τόσον μεγάλη· ἀλλὰ ποῖος ἤξερει τί ἄλλαις δουλειαῖς θὰ ἔβγαίναν εἰς τὴν μέσση; χρέη εἰς τὸν εἰσπρακτορὰ καὶ τὸν ταμιὰν, ἐπιτηδεύματα διὰ τὰ ζῶα καὶ τὰ κάρβουνα καὶ ἄλλα χίλια δυὸ ἀπὸ τὰ ὁποῖα νὰ μὴν ἐλευθερωθοῦν ποτέ.

Εὐκόλα ἐμβαίνει κανεὶς εἰς τὴν φυλακὴν ἀλλὰ πολὺ δύσκολα ἐβγαίνει, ἅμα δὲν ἔχει μάλιστα καὶ κανέναν προστάτην. Ἠμποροῦσαν ὅμως νὰ τ' ἀποφύγουν ὅλ' αὐτὰ, οὔτε μέσα νὰ πᾶν οὔτε νὰ πληρώσουν τίποτε, παρὰ νὰ κολλήσουν εἰς τὸ κόμμα τοῦ Τσότρα. Δι' αὐτοὺς δὲν ἦτο δύσκολος ἡ ἀπόφασις καὶ τὴν ἔκαμαν γρήγορα γρήγορα. Δὲν εἶνε καλὸ νὰ τὰ βᾶνῃ κανεὶς μὲ τὸ Δοβλέτι.

Τόρα ἐκάθητο εἰς τὸ τραπέζι κι' ἔτρωγαν μὲ ὄρεξιν. Εἰς τὰ πρόσωπά των καμμιὰ δὲν ἐφαίνετο συγκίνησις· καμμιὰ λύπη δὲν ἐχάραζεν εἰς τὰ μάτια των διὰ τὸν φίλον, τὸν ὁποῖον ἀρνῆθησαν τόσον εὐκόλα. Οὔτε τοὺς ἔκοπτε τὴν ὄρεξιν ὁ λογισμὸς ὅτι ἔτρωγαν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ γάμου, ὁ ὁποῖος ἐκέντα κάπως τὴν οἰκογενειακὴν τους ὑπόληψιν. Μόνον ὁ Τασὼς ἐφαίνετο κίτρινος σὰν τὸ θειοφωκέρι καὶ συλλογισμένος κάπως· ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ἦτο ἀπὸ τὸν φόβον του καὶ ἀπὸ τὴν ἀφύσικη κατᾶστασι τοῦ μυαλοῦ του. Καὶ ὅλοι ἐφρόντιζαν πῶς νὰ δείξουν εἰς τὸν καπετάνον τὴν ἀφοσιώσιν τους εἰς τὸ νέον κόμμα.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ τραπέζι κι' ἐσηκώθησαν νὰ φύγουν οἱ καλεσμένοι εἶδα τὸν καπετάνον νὰ κράξῃ τὸν γεροντότερον Παλλάν καὶ τὸν πατέρα τοῦ γαμβροῦ καὶ νὰ τοὺς κουβεντιάσῃ κατὰ τι κατὰ μέρος.

— Τί θὰ τοὺς κζήμες· τὸν ἐρώτησα ἅμα ἐφυγαν ὅλοι.

Καὶ αὐτὸς μοῦ ἀπάντησεν ὑπερήφανα :

— Νύχτα αὔριο τοὺς στέλνω ἔς τὴν Λάρσα, ἔς τὸ νέο κομματάρχην τους.